

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาระยะปี

Good Governance management of the directors of the office of Krabi Primary
Educational Service Area

สุพรทิพย์ ไทรทองคำ*¹ วีระยุทธ ชატะกาญจน์¹ และสรัญญา แสงอัมพร²

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

Suporntip Traitongkum *¹ Werayut Chatakan¹ Sranya Saengamporn²

¹Gradute School, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University,

²Mahamakut Buddhist University, Sri thammarasri Rajabhat Campus

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และเปรียบเทียบระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และข้าราชการครูผู้สอน จำนวน 316 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบ Rating Scale จำนวน 60 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแบบทดสอบ สมมติฐาน โดยใช้ค่า t - test และ F - test

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยระดับการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุดด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือหลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความมีส่วนร่วมตามลำดับ

2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี จำแนกตามตัวแปรวิทยฐานะ โดยรวมพบว่าวิทยฐานะแตกต่างกันระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันและรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส และด้านความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตัวแปรตามประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ โดยรวมพบว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการแตกต่างกันระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดย

รวมแตกต่างกัน รายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบและด้านความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตัวแปรตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านพบว่า ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

Abstract

The Objectives of this study are to investigate and to compare the administrative level of good governance under the Office of Krabi Primary Educational Service Area. The sample used in the study were 25 administrators and 316 teacher. The research tools were rating-scale questionnaire with 60 items. The collected data were analyzed by percentage, mean standard deviation t-test and F-test which was used for comparison.

The research findings were as follows:

1. Overall, the good governance management of the directors of the office of Krabi Primary Educational Service Area was at the highest level. When considered each aspect, the highest average was cost effectiveness followed by morality, responsibility, accountability, the rules of law, and participation, respectively.

2. The good governance management of the directors of the office of Krabi Primary Educational Service Area classified by academic standing was different, Considering each aspect, the results showed that morality, accountability, and cost effectiveness were significantly different at .05 levels. Classified by the school directors' work experience, it was different from the directors' good governance management. Considering each aspect, it was found that morality, accountability, responsibility, and cost effectiveness were significantly different at .05 levels. Classified by size of each school, it was not significantly different, both overall and each aspect, at .05 levels.

Keyword : Good governance

บทนำ

สภาพบ้านเมืองของไทยในปัจจุบันนี้ ล้วนเต็มไปด้วยสิ่งที่น่าห่วงใย และน่าระมัดระวังไปเสียทั้งสิ้น เพราะเหตุการณ์ต่างๆ ที่ปรากฏและประจักษ์ล้วนเป็นภาพสะท้อนให้เห็นว่า “เกิดภาวะบกพร่องทางคุณธรรม” ซึ่งอาจมาจากสาเหตุไม่เข้าใจถึงรากเหง้าของศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม อันเป็นพื้นฐานของคุณภาพและคนในสังคม (สมศักดิ์ สุภีรักษ์, 2550, 19) หลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดีนำไปสู่ความเป็นธรรมได้ โดยการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ซึ่งเจ้านั้นคือจะต้องสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม (หวน พันธุ์พันธ์, 2549, 59) ซึ่งหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการนำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลายเพราะช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาดังต่อเนื่อง ส่งผลดีต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ (สุธรรม สงศิริ, 2550, 1) การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) หรือหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันเป็นพลังการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่อาจจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนเพื่อจัด

สาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้นและสร้างธรรมาภิบาล เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้ปรากฏเป็นจริงในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งมีความสอดคล้องที่ว่าเป็นแนวคิดหนึ่งในระยะหลังมานี้ มีการนำมาใช้อ้างอิงอยู่เป็นประจำ ปัจจุบันที่ทั้งในการศึกษาและในวิชาชีพทางการบริหารรัฐกิจนั้น ถือได้ว่าธรรมาภิบาลเป็นมิติใหม่ของการบริหารภาครัฐ ซึ่งมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ การเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐ

ในฐานะที่เป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการ การสนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานจนบรรลุผลได้ตามเป้าหมาย ซึ่งสามารถนำมาใช้กับการบริหารงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานในสถานศึกษาสามารถที่จะนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานให้มีศักยภาพได้นั้น การบริหารงานในระดับโรงเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อกำหนดแผนดำเนินงานและช่วยตัดสินใจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยดูแลการบริหารในรูปแบบเป็นธรรมาภิบาล และมีผลงานที่ดีมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาและเป็นสถานศึกษาภาครัฐ จึงต้องมีหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือ “ธรรมาภิบาล” ซึ่งมีด้วยกัน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545, 24) มาบูรณาการ การใช้ในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการบริหารและการตัดสินใจที่ถูกต้องก่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้มารับบริการ รวมทั้งจะสามารถลดความขัดแย้งทั้งต่อผู้มารับบริการและบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมเพราะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นที่ยอมรับ และยืนยันถึงคุณภาพของผลการดำเนินงานของหน่วยงาน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ที่มีต่อการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริม ปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ มีประสิทธิภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามตำแหน่งทางการปฏิบัติงาน วิชฐานะประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ และขนาดสถานศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน ประจำปีการศึกษา 2560 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 243 คน และครู จำนวน 2,121 คน รวมทั้งสิ้น 2,364 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากโดยไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อ
 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี ปีการศึกษา 2560 ประกอบด้วย 6 หลักการคือ หลักนิติธรรม จำนวน 10 ข้อ หลักคุณธรรม จำนวน 10 ข้อ หลักความโปร่งใส จำนวน 10 ข้อ หลักการมีส่วนร่วม จำนวน 10 ข้อ หลักความรับผิดชอบ จำนวน 10 ข้อ หลักความคุ้มค่า จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีการของเรนซิสลิคอร์ท (Rensis Likert) การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลซึ่งวิเคราะห์ตาม 6 ลักษณะที่สำคัญของธรรมาภิบาลคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดทฤษฎีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้อง และครอบคลุมวัตถุประสงค์พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และด้านกรวัด การประเมินผล
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้านการวัดและประเมินผลมาแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี จำนวน 30 คน และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (α = coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.90
6. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้วไปเก็บข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี ใน 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่า โดยการหาค่าเฉลี่ย () และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการ

วิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยระดับการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุดด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักความคุ้มค่า รองลงมาคือหลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความมีส่วนร่วม ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 9 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอนจำแนกตามตัวแปรตำแหน่งทางการปฏิบัติงาน พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามวิทยฐานะเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ วิทยฐานะแตกต่างกันมีระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มครูปฏิบัติการ และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การในการปฏิบัติราชการ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การในการปฏิบัติราชการ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ประสบการณ์การในการปฏิบัติราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการสูงกว่า 10 ปี มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการต่ำกว่า 5 ปี และกลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการสูงกว่า 10 ปี มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ 5-10 ปี และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่าไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำผลงานการวิจัย หลักการ แนวคิด เอกสารและตำราทางวิชาการมาอภิปรายสนับสนุนประกอบผลการวิจัยของผู้วิจัยดังนี้

1. การศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเรียงตามลำดับคือ ระดับมากที่สุดด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักความคุ้มค่า รองลงมาคือหลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความมีส่วนร่วม ตามลำดับ การวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาปัจจุบัน มีลักษณะของนักบริหารการศึกษามีอาชีพ ที่มีความรู้ ความสามารถที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ก.ค.ศ. กำหนด จากการพัฒนาโดยการอบรมดังกล่าวทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนได้รับทักษะที่จะเป็นคุณธรรมสำหรับผู้บริหารเพิ่มพูนมากขึ้น

2. การศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่งทางการปฏิบัติงาน วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ และขนาดสถานศึกษาพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งทางการปฏิบัติงานโดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอนมีการรับรู้งานที่เท่าเทียมกันเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากขึ้นหรือมีการเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆ มากมายทำให้เกิดความรู้เข้าใจในพฤติกรรมกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากขึ้นหรือเข้าใจในพฤติกรรมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามวิทยฐานะเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ วิทยฐานะแตกต่างกันมีระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มครูปฏิบัติการ และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การในการปฏิบัติราชการ โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การในการปฏิบัติราชการ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ประสบการณ์การในการปฏิบัติราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการสูงกว่า 10 ปี มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการต่ำกว่า 5 ปี และกลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการสูงกว่า 10 ปี มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ 5-10 ปี และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูผู้สอน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับ เตือนใจ ฤทธิจักร (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากร สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม พบว่าบุคลากรมีทัศนะต่อธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ระดับปานกลางทุกด้าน ประเด็นที่บุคลากรมีทัศนะระดับมาก ได้แก่ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์รณรงค์ให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือหลักความรับผิดชอบต่อราชการ การปฏิบัติงานตามระเบียบของทางราชการตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน บุคลากรปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้บริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์รณรงค์ให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและทำงานอย่างมีคุณภาพ บุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และตำแหน่งหน้าที่ ที่แตกต่างกัน มีทัศนะต่อธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รณรงค์ให้ใช้หลักคุณธรรมกันอย่างกว้างขวางและจริงจัง โดยเริ่มจากผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมแล้ว ก็จะเป็นผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมและจะก่อให้เกิดการปฏิบัติโดยยึดหลักคุณธรรมกับนักเรียนอย่างกว้างขวางและจริงจัง
2. ผู้บริหารควรสร้างความรับผิดชอบต่อตนเองโดยการมีส่วนร่วม มีระบบตรวจสอบที่ชัดเจนและมีการประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้บริหารต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ใจกว้าง และเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและร่วมปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น
4. ผู้บริหารควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านระเบียบของราชการต่อผู้ปกครองนักเรียนอย่างทั่วถึงให้มากขึ้นกว่าเดิม
5. ผู้บริหารควรให้ความสนใจในเรื่องของการบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด โดยการกำหนดมาตรการการระดมทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทางเดียว กล่าวคือเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ให้บริการ หรือผู้ใช้บริการอื่นๆ ของโรงเรียนด้วย ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง สมาคมนักเรียนเก่า หรือชุมชนบริเวณโรงเรียน เพื่อที่จะนำความคิดเห็นดังกล่าวมาพิจารณาพร้อมกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป
2. ควรศึกษาวิธีการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เพื่อให้ทราบรูปแบบหรือวิธีการเกิดระบบการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของงานด้านต่างๆ

References

- Bellanca, James I. & Brandt, Ronald S. (2010). 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. Bloomington, IN: Solution Tree Press.
- Eakin, Cavolyn Joyce Killman. (1997). Perceptions of principals and Teachers Concerning Desirable Leadership Traits For Principals in ST. Louis Elementary (ST, Louis, Missouri). Dissertation Abstracts International. 58 (10).
- Hoy, Wayne K. and Miskel. (1995). Cecil G. Educational Administration Theory Research and Practice. Singapore: McGraw-Hill.
- Huan Pinthupan. (2010). Introduction to educational administration. [Online] accessible from <http://facstaff.swu.ac.th/huan/>. [20 May 60]
- Jong Pill, Park. (1997). Creating an Autonomous School Community: school-based management in Korea. Dissertation. Abstracts. International. (March 2000: 378-A).
- Krabi Primary Education Area Office Information. (Online). Accessible from: [http://www.krabiedu.net/UserFiles/File/ Information 2560 Book \(2\) .pdf /](http://www.krabiedu.net/UserFiles/File/Information%202560%20Book%20(2).pdf) Search on 10 Jun 6
- Neubert, Mitchell John. (1998). A functional-Based Model Informal Leadership Perceptions In Intact work Teams (team Interaction). Dissertation Abstracts International. 59 (05):1665; November.
- Nicoli, Dante. (2001). The Administrative Behavior of the Superintendent of School as Perceived by High School Principals. Dissertation Abstract Ross.
- Pichitrit Charoon (2011) Research Methodology in Social Sciences, 5th edition, Bangkok, Chulalongkorn University Publishing
- Somsak Supirak. (2007). Development and human resource management. Supporting \ documents School administration Personnel Development Department Office of Nakhon Sawan Provincial Primary Education.
- The Prime Minister. (1999). On the creation of the administration of the country and good society Retrieved on 10 May 2017. From www.dmr.go.th/download/10.pdf
- Tekaa. (1996). A Suggested Model for Community Participation in the Administration of Public Education in Egypt. Dissertation Abstracts International. 51(10 March 1990)3276-A.
- Woods. (1998). Kathleen and O'Louglin. "Leadership Factor That influence Educational.
- Yoder, Nancy Ann. (1998). Inspired Leadership: Exploring the Spiritual Dimension of Educational Administration. New York: University of Wisconsin-Madison.

ผู้เขียน

นางสาวสุพรทิพย์ ไทรทองคำ

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
e-mail: suporntip2555@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ขาตะกาญจน์

ประธานกรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
e-mail: dr.kaset2557@gmail.com

ดร.สรัญญา แสงอัมพร

กรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช
วัดป่าห้วยพระ หมู่ 5 ต.นาพรุ อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช 80000
e-mail: sranya_sang@hotmail.com